

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

A gyermeki jogok tudatosulásának vizsgálata a VSZC Petzelt József Technikum és Szakképző Iskolában

Készítette:

Szinnai Mária, Fejes Lujza
11V, Devescovi Márk 10I
Váci Szakképzési Centrum
Petzelt József Technikum és
Szakképző Iskola
11.V

Konzulens:

Dr. Szandi-Varga Péter
adjunktus
BME-GTK-MPT

**Tudományos Diákköri Konferencia
Budapest, 2024**

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	1
2.	PROBLÉMAFELVETÉS	2
3.	CÉLKITŰZÉS	3
4.	A KUTATÁS BEMUTATÁSA	4
4.1.	ISKOLÁNK BEMUTATÁSA, A KUTATÁSI MINTA	4
4.2.	MÉRÉSI MÓDSZER, ELJÁRÁS, ESZKÖZ.....	4
4.3.	GYERMEKI JOGOK ÉS SZITUÁCIÓK	5
4.3.1.	27. cikk – A gyermek joga a megfelelő életszínvonalhoz.....	5
4.3.2.	2. cikk – A megkülönböztetés tilalma	6
4.3.3.	16. cikk – A gyermek magánélethez való joga.....	6
4.3.4.	7. cikk – Anyakönyvezés, név, állampolgárság és jog a szülők ismeretéhez és gondoskodásához.....	7
4.3.5.	36. cikk – Védelem a kizsákmányolás más formáival szemben	7
4.3.6.	19. cikk – Védelem az erőszak minden formájától:	7
4.4.	EREDMÉNYEK BEMUTATÁSA	8
5.	ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK	18
6.	KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.....	19
7.	IRODALOMJEGYZÉK	20
8.	MELLÉKLETEK.....	21

1. BEVEZETÉS

Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Közgyűlése 1989. november 20-án, 35 éve fogadta el azoknak a minimális jogoknak a gyűjteményét, melyeket minden államnak biztosítania kell/kellene a gyermek számára. Ez a jogi összefoglaló a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény¹ néven vált ismertté. Ezen jogok ismerte tapasztalataink és a fellelhető témába vágó szakirodalmi vizsgálatok szerint azonban nem hogy nem magától értetődő mindenki számára, de igen nagy hiányosságokat mutat. Vizsgálatunkban annak szerettünk volna utána járni, hogy iskolánkban a Váci Szakképzési Centrum Petzelt József Technikum és Szakképző Iskolában a diákok hogyan is gondolkodnak a gyermeki, őket megillető jogokról. Szerettünk volna erről úgy informálódni, hogy szakmailag megfelelő, de számunkra érthető, könnyed, nem nyomasztó kérdésekkel mérjük fel a gyermeki jogokhoz való viszonyukat. Bízunk benne, hogy kérdéseink és a kiválasztott szituációk rávilágítanak arra, hogy koruknál fogva több jogokkal bírnak mint a felnőttek, így jogaik gyakorlásában tudatosabbak lesznek. Bízunk benn továbbá, hogy érvényesül az az elképzelés is, mely szerint a jogok bővebb, mélyebb ismeret a kötelezettségek elvégzését is magával hozza.

¹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99100064.tv>

2. PROBLÉMAFELVETÉS

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány 2022-es Gyermekjogi Jelentésének előszavában olvasható, hogy hazánkban egyre „kevesebb kutatás, tanulmány, szakmai anyag készült a gyermekjogokat érintő kérdésekben.” Ami van, azok pedig újságcikkekre, a médiában megjelent írásokra hivatkozva fogalmaznak meg állításokat, ami pedig felveti a megbízhatóság és pártatlanság problémáját. A gond ezzel az, hogy a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2022-es népszámlálási adatai² alapján Magyarországon 2022-ben 1.684.798 18 év alatti állampolgár, azaz jogilag gyermek élt. A gyermek ugyanis a Gyermek jogairól szóló, New Yorki egyezmény (továbbiakban Egyezmény) megfogalmazásában: „az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.” A magyarországi jogszabályok is úgy rendelkeznek, hogy a 18 éves korhatárt tekintik a gyermekkor végének. A fent idézett számba tehát, mi a 0-18 éves kor közöttieket, azaz a 18 éveseket már nem vettük bele. Ez Magyarország népességének, ami 2022-ben 9.603.634 fő volt, 17,5%-a, azaz hazánkban majdnem minden 5., 6. fő gyermek. Az ő jogaiknak védelme, a velük való foglalkozás, ezek tudatosítása prioritást, azaz előnyt kellene, hogy élvezzen, mivel egyrészt ők kiszolgáltatottabbak, mint a társadalom más szereplői, másrészt ők lesznek a jövő felnőttjei. Ebből a szempontból aggályos az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ 2014-es dokumentumában, az Általános gyermekjogi ismeretek szülőknek és szakembereknek-ben olvasható mondat, mely szerint a gyermekjogok „tartalmának pontos ismerete tekintetében azonban mindkét oldalon – gyermekek és felnőttek – még mindig komoly hiányosságok tapasztalhatóak.” Az idézett anyag 10 éves, így kíváncsiak voltunk rá, mi helyzet ma 2024-ben. Hogyan vélekednek a gyermekek jogaikról, ismeik-e őket, stb. Ennek kiderítésére iskolánkban a Váci Szakképzési Centrum Petzelt József Technikum és Szakképző Iskolában vettünk fel egy kérdőívet, mellyel diáktársaink gyermekjogokkal kapcsolatos ismereteit, hozzáállását kívántuk vizsgálni.

² <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vegleges-adatok/kiadvany/>

3. CÉLKITŰZÉS

Vizsgálódásunkkal célunk az volt, kiderítsük, milyen jogtudatosak az iskolánkba járó diákok. Mennyire „éreznek” egyes szituációkat megengedettnek, vagy problémásnak másokkal, vagy önmagukkal szemben. Illetve arra voltunk még kíváncsiak, hogy lehet-e ezt a tudatosságot fejleszteni. Feltételeztük, hogy tényleg működik az az elv, hogy ha az ember tisztában van a jogaival, akkor kötelezettségeit is jobban teljesíti és mások jogait is jobban tiszteletben tartja. Ezáltal, ha sikerül az iskolánkba járó diákok jogtudatosságát a gyermekjogok tekintetében növelni, akkor az a mások jogaival szembeni érzékenységüket is magával hozza.

4. A KUTATÁS BEMUTATÁSA

4.1. Iskolánk bemutatása, a kutatási minta

Iskolánk a Váci Szakképzési Centrum Petzelt József Technikum és Szakképző Iskola Szentendrén található. A Váci Szakképzési Centrum egyetlen, a Duna jobb partján lévő intézménye. Az iskola fő profilja a turizmus-vendéglátás, de informatika és rendészet is bővíti a képzési palettát. Iskolánk vállaltan elfogadó, befogadó iskola. Az intézményben pályaorientációs évfolyam, dobbantó és műhelyiskola is működik. A diáklétszám a 2024/25-ös tanévben közel 300 fő. Ebből sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási magatartási nehézségekkel küzdő (SNI/BTMN) tanuló aránya közel 30%. Iskolánk évről évre kimagaslóan szép eredményeket ér különböző szakmai versenyeken. Az Erasmus programok keretében évente közel 100 diákot tudunk külföldi szakmai utakra bevonni. Intézményünk Örökös Ökoiskola. A szép sikerek és szakmai elismerések ellenére, vagy mellett azonban, mivel iskolánk befogadó szellemiségű, és sok diák számára utolsó menedék, esély, az iskolai élet nem mentes a magatartási, szabálykövetési nehézségektől. Ennek mérséklésének egyik módjaként, első lépésként kívántuk meg felmérni a diákság gyermeki jogokkal kapcsolatos nézeteit.

4.2. Mérési módszer, eljárás, eszköz

Kutatásunkban Google Forms segítségével készített kérdőívet kérdeztünk le az osztályfőnökök irányításával az iskolánkba járó diákok körében, önkéntes alapon. A kérdőívben zárt kérdéseket alkalmaztunk legtöbb esetben 5 fokozatú, úgynevezett Likert-skálán. A mérés során Joanne Kathleen Rowling (J. K. Rowling) Harry Potter és a bölcsek köve című művét és annak film változatát felhasználva fogalmaztuk meg a kérdéseinket. Ennek oka, hogy véleményünk szerint a diákok könnyebben megértene egy-egy jogi helyzetet, ha számukra ismert szituációba helyezve jelenik az meg. Így könnyeb véleményt alkotniuk, mintha a jogi szövegre kérdeztünk volna rá. A Harry Potterből kiemelt eseményeket megfettettük a Gyermekjogi Egyezmény egy-egy cikkejének. Ehhez alapul az UNICEF³ gyermekjogokról, gyermekeknek szóló leírását vettük alapul. A konkrét szituációkat felmérő kérdéseket megelőzték általános kérdések, pl.: nem, életkor, „Melyik osztályba jársz?” „Ismered a Harry Potter történeteket?” „Hallottál már a gyermeki jogokról?” „Mennyire érzed azt, hogy a Harry

³ <https://unicef.hu/gyermekjogok>

Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai?” Ezeket követték a konkrét gyermekjogokat érintő, szituációba helyezett kérdések. Ezekből 8 darabot fogalmaztunk meg. Végezetül ismét feltettük a kérdést, mi szerint „A kérdések után, most mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai?” Rákérdeztünk, hogy „Eltekintve a varázsló világtól, téged ért már hasonló jellegű jogsérelem?” Kértük a kitöltőt, „Jelöld annak a kérdésnek a számát amely szituáció hasonlított hozzá!” Így a kérdőív összesen 17 kérdést tartalmazott, melyek kitöltése így nem haladta meg az 5 percet. A kérdőíves felület 2 hétig volt nyitva. Elérhetőségét az osztályfőnökök kapták meg link, illetve QR-kód formájában. A kitöltést osztályaikban ők koordinálták. A beérkező adatokat Microsoft Excel programmal értékeltük ki átlagszámítások alapján.

Munkánk során felhasználtuk a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket is. A Chat GPT-4o modellnek a következő prompt-okat adtuk: „Milyen gyermekjogi problémák jelennek meg a Harry Potter és a Bölcsek köve című filmben?”, illetve „Tudsz olyan szakirodalmat javasolni ami a Harry Potter világában vizsgálja a gyermeki jogokat?”

4.3. Gyermeki jogok és szituációk

Kutatásunkban a Harry Potter világának egyes szituációit, történéseit feleltettük meg a Gyermekjogi Egyezményben megfogalmazott gyermeki joggal, melyeknek az UNICEF oldalán található gyermekeknek szóló változatát vettük alapul. Az egyértelműség érdekében a kérdéseket elláttuk egy-egy, a Harry Potter filmekből kivágott jellegzetes, a kérdést illusztráló jelenettel.

4.3.1. 27. cikk – A gyermek joga a megfelelő életszínvonalhoz

A „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család a lépcső alatti szekrényben szállásolja el?” kérdéssel a gyermekek megfelelő életszínvonalhoz való jogára próbáltunk rákérdezni. A történetben ugyanis Harry még csecsemő korában elveszíti szüleit, így őt elhunyt édesanyjának nővére és annak családja, a Dursley család neveli. Dursley-éknek van egy Harryvel egyidős fiuk Dudley. Harrynek igazából nincsen szobája, csak egy kis lépcső alatti szegletet kap, amit már semmi másra sem használnának. Omladozik a vakolat, tele van minden kacattal és még felállni sincs benne elég hely. Ezzel gyakorlatilag megfosztják őt olyan

alapvető dologtól, melyek a megfelelő életszínvonalat biztosítanák. Azzal, hogy nem kap megfelelő ételt, többek között azt éreztetik vele, hogy ő bizony nem is érdemel, jobbat normálisabbat. Az UNICEF oldala ebben a tekintetben a következőképpen fogalmaz: „Jogod van ahhoz, hogy mindent megkapj, ami a jóllétedhez és fejlődésedhez szükséges. Ez azt jelenti, hogy a felnőtteknek gondoskodniuk kell arról, hogy legyen pl. étel, ruhád és lakhelyed. Ha szüleid ezeket nem engedhetik meg maguknak, az államnak kell segítenie.”

4.3.2. 2. cikk – A megkülönböztetés tilalma

A „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család nem ugyanabban a szeretetben, figyelemben és anyagi támogatásban részesíti, mint Dudley-t?” kérdéssel a a megkülönböztetés tilalmára világítottunk rá. „Ezek a jogok mindenkit ugyanúgy megilletnek, mindegy, hogy ki vagy, hol élsz, milyen nyelven beszélsz, mi a vallásod, fiú vagy lány vagy, fogyatékossgal élsz vagy sem, szegény vagy gazdag vagy; mindegy, hogy mit csinál vagy hisz a családod. Tilos a megkülönböztetés!” írj az UNICEF. A történetekben Dudleynek mindene megvan, sőt nagyon elkényeztetik őt szülei, míg Harryt elhanyagolják. Míg Harry sovány, addig Dudley túlsúlyos. Dudley a születésnapján hisztizik, hogy ”csak” 36 ajándékot kapott, addig Harry semmit sem kapott az ő születésnapján. Minden házimunkát Harry csinál.

4.3.3. 16. cikk – A gyermek magánélethez való joga

A „Mennyire érzed problémásnak, hogy Vernon bácsi megakadályozza Harry-t abban, hogy megkapja a Roxfortból neki címzett leveleket? kérdéssel a gyermek magánélethez való jogának problémájára kérdeztünk rá. A gyermeknek joga van ugyanis a magánélethez és ebbe bele tartozik, hogy senki nem nézhet bele a levelezésébe. A kérdéshez mellékelt szituációs képen, viszont Vernon bácsi nem akarja odaadni Harrynek a Roxfortos levelét. Ezzel többek között megakadályozza Harryt tanulmányai elkezdésében. Ez nagyban visszatartja őt abban, hogy kibontakozhasson a képességeiben, így még az oktatáshoz való alapvető joga is korlátozódik.

4.3.4. 7. cikk – Anyakönyvezés, név, állampolgárság és jog a szülők ismeretéhez és gondoskodásához

A „Mennyire érzed problémásnak, hogy a Dursley család eltitkolja Harry elől saját múltját megfosztva így őt attól hogy ismerje családját történetét, származását?” kérdéssel az identitáshoz és családi kapcsolatokhoz való jog megsértéséhez való hozzáállást kívántuk vizsgálni. Dursleyék ugyanis nem mondják meg Harrynek, hogy mi történt valójában a szüleivel, és nem osszák meg vele, hogy ő varázsló. Harry 11 éves korában tudja meg az igazat, hogy mi ő valójában és mik, kik voltak a szülei.

4.3.5. 36. cikk – Védelem a kizsákmányolás más formáival szemben

„Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry törvényes képviselő nélkül egy idegennel pénzt vehet ki a bankból?” kérdéssel próbáltuk feltárni az, hogy a diákok mennyire tartják problémásnak, hogy sok esetben úgy járnak, járhatnak el bizonyos szituációkban, hogy nincsen ott a törvényes képviselőjük, pl.: a szülő. Ez ugyanis nagyban megteremti a kihasználás, kizsákmányolás lehetőségét, mely a jóllétet, az egészséges fejlődést veszélyeztetheti.

4.3.6. 19. cikk – Védelem az erőszak minden formájától:

„Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry a Roxfortban többször kerül a megfelelő tanári felügyelet hiánya miatt bajba? Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry folyamatos zaklatásnak van kitéve iskolatársa részéről és a tanárok nem avatkoznak közbe? Mennyire érzed problémásnak, hogy a Roxfortban a diákok részt vehetnek számunkra potenciálisan életveszélyes sportban?” kérdésekkel a védelemhez való jogot és annak tudatosságát teszteltük. Az Egyezmény értelmében ugyanis „a felnőtteknek óvnia kell a gyerekeket mindenféle erőszaktól, bántalmazástól vagy elhanyagolástól. A gyerekeket senki, még saját szülei sem üthetik meg, vagy bántathatják. Ennek ellenére a Roxfortban tanító tanárok, talán kitűnő varázslók, de a diákokra nem figyelnek kellőképpen. Harry és barátai már első éves korukban bajba kerülnek. Többek között igen problémás, hogy az iskolában egy három fejű kutya van, egy olyan helyen, ami a diákok számára megközelíthető. A tanárnak védeni kéne a diákokat az erőszak minden formájától, ehelyett veszélyes óráik vannak. Órákon kívül pedig nap mint nap bajba kerülnek, mivel nincs megfelelő tanári felügyelet. Ennek következtében Harry

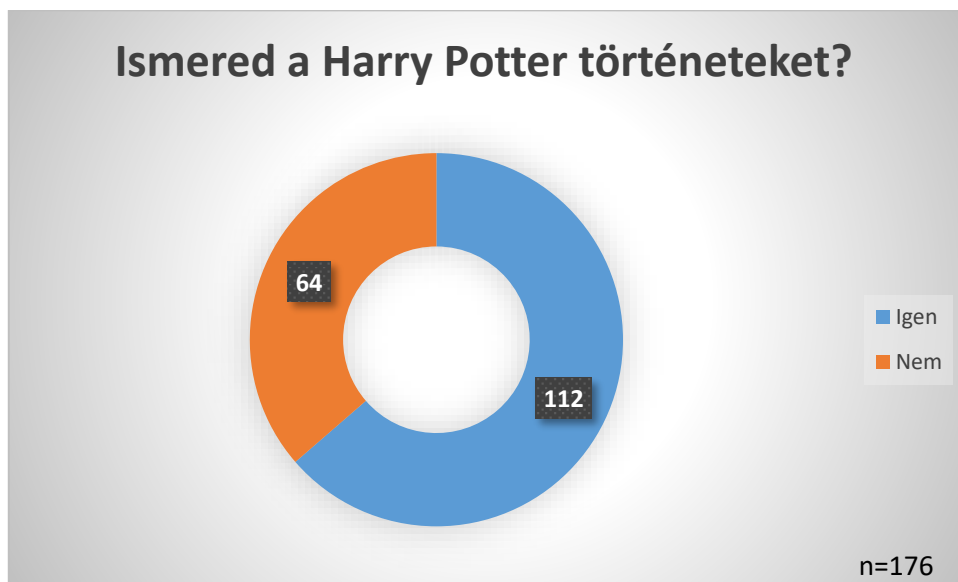
folyamatosan konfliktusba keveredik egy Malfoy nevű diákkal, aki már-már a bullying fogalmát kimerítve viselkedik vele szembe és a tanárok ezt nem állítják meg, nem lépnek megfelelően közbe.

4.4. Eredmények bemutatása

Kérdőívünket 176 diák töltötte ki. A nemek megoszlása 58% fiú, 42% lány.

A kitöltők között iskolánk majdnem minden osztálya képviseltette magát ezzel lefedve a 9-12 évfolyamot és a szakiskola, technikum osztályokat.

Kérdésünkre, hogy: „Ismered a Harry Potter történeteket?” (1. ábra) 112 igen és 64 nem válasz érkezett. ezek megoszlása igen/nem 64%/36%.

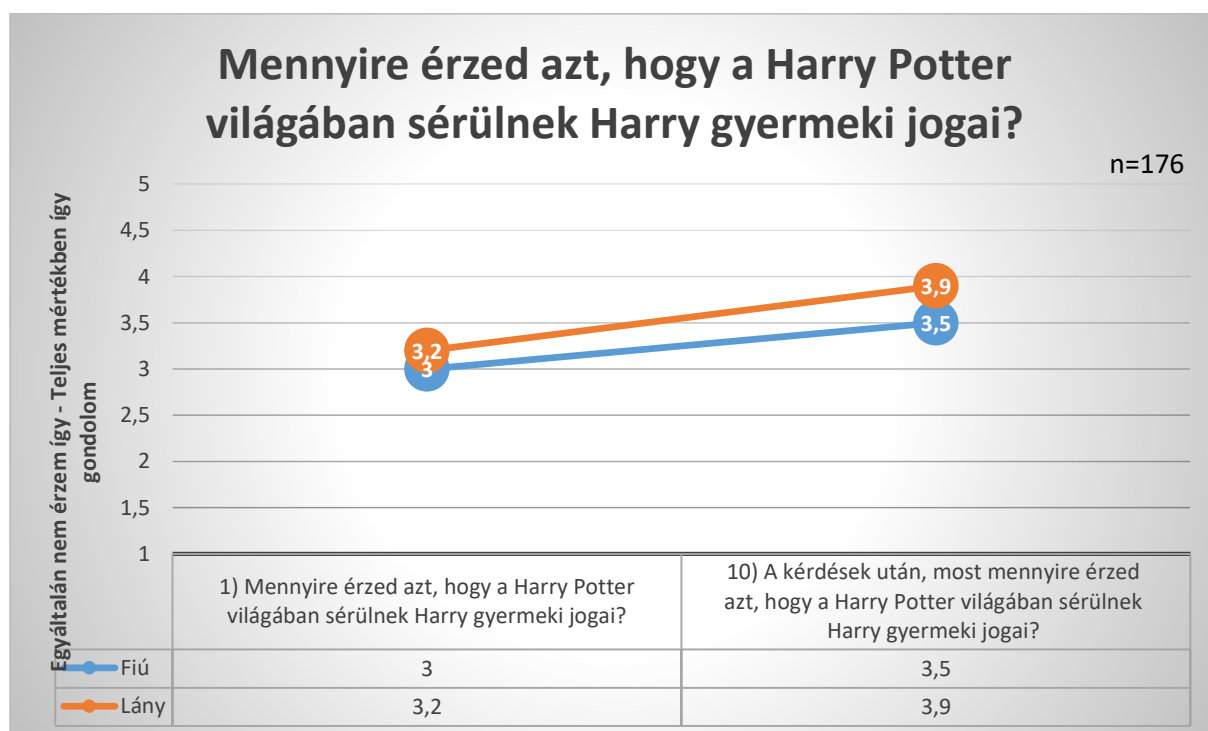
1. ábra: Ismered a Harry Potter történeteket?

Arra kérdésre, hogy „Hallottál már a gyermeki jogokról?” (2. ábra) 127 igen (72%) és 49 nem (28%) válasz érkezett. Tehát a megkérdezettek körében többen hallottak már a gyermeki jogokról, mint amennyien ismerik a Harry Potter történeteket. Ez kicsit furcsa és meglepő eredmény, mert ennek pont a fordítottjára számítottunk.

2. ábra: Hallottál már a gyermeki jogokról?

A „Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai?” kérdést kétszer tettük fel. Egyszer a kérdőív elején, egyszer pedig a kérdőív végén, amikor már az egyes gyermeki jogokat érintő szituációkat értékelték a kitöltők. Ezzel cél annak a mérése volt, hogy ha információt kapnak a diákok a gyermeki jogokról, akkor az befolyásolja-e nézeteiket.

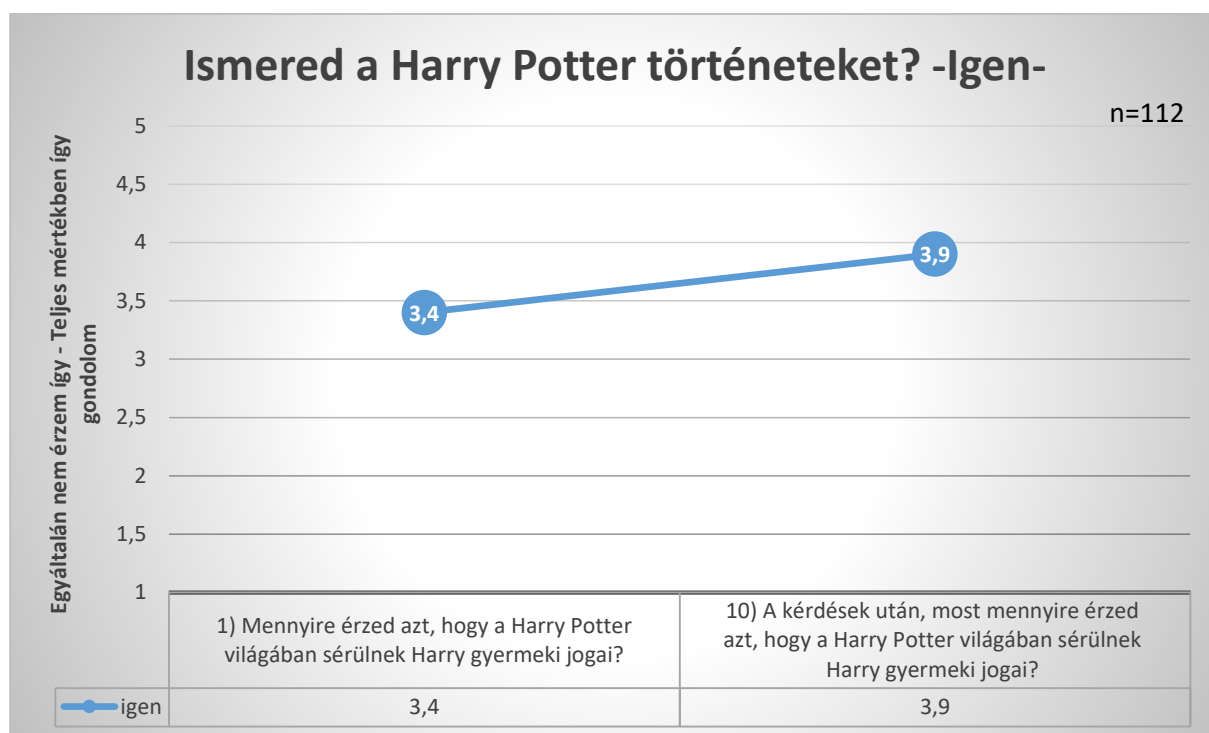

3. ábra: Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai? kérdéspár átlag eredményei nemekre lebontva.

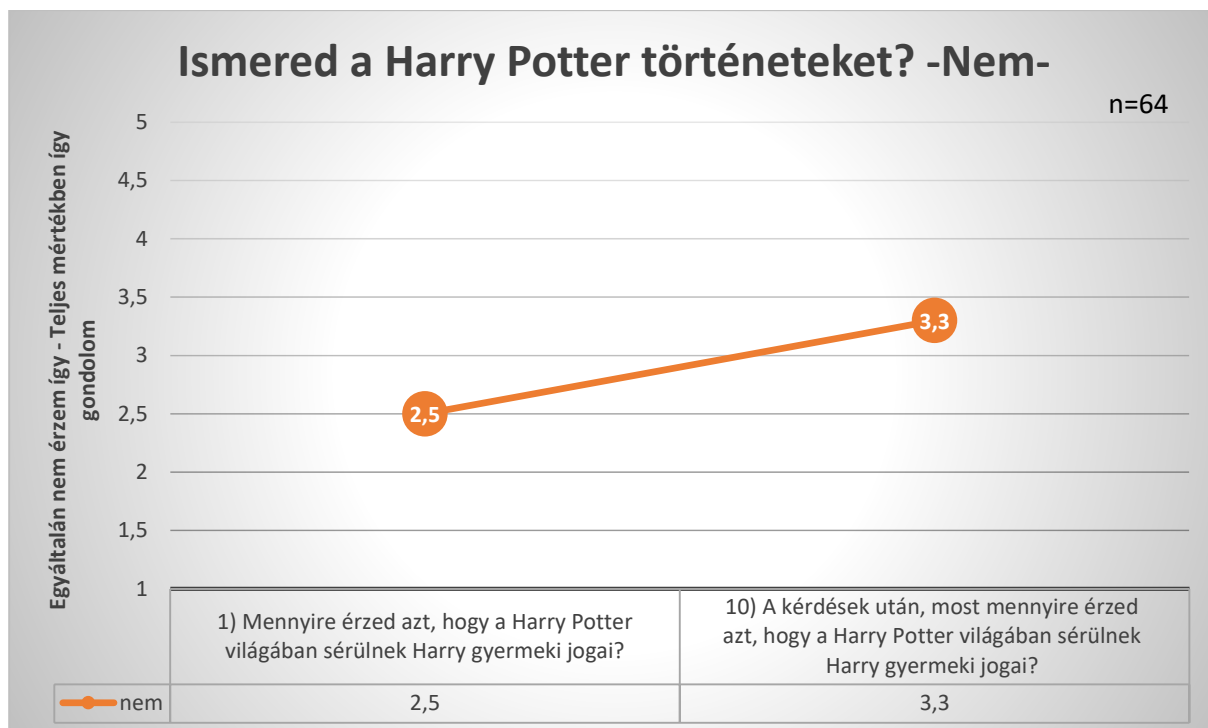
A 3. ábrán láthatóak a két kérdésre adott válaszok átlageredményei nemenkénti lebontásban. Látható, hogy mind a lányok, mind pedig a fiúk esetében az „Egyáltalán nem érzem így” és „A

teljes mértékben így gondolom” 5 fokozatú skálán az átlagok emelkedtek. A lányoknál látható nagyobb kezdeti érték 3,2, nagyobb emelkedést mutat 3,9, mint a fiúk 3-as és 3,5-ös értéke, de biztató, hogy emelkedést tudtunk detektálni. Érdekes lenne erre e kérdésre pár hét múlva újra rákérdezni, ezzel vizsgálva, hogy ezt az emelkedés tartósnak bizonyul-e?

Megvizsgáltuk, hogy azok akik igennel (4. ábra), vagy nemmel (5. ábra) válaszoltak arra a kérdésre, hogy „Ismered a Harry Potter történeteket?”, náluk hogyan alakulnak a két kérdésre adott válaszok átlagai.

4. ábra: Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai? kérdéspár átlag eredményei azok között, akik ismerik a Harry Potter történeteket.

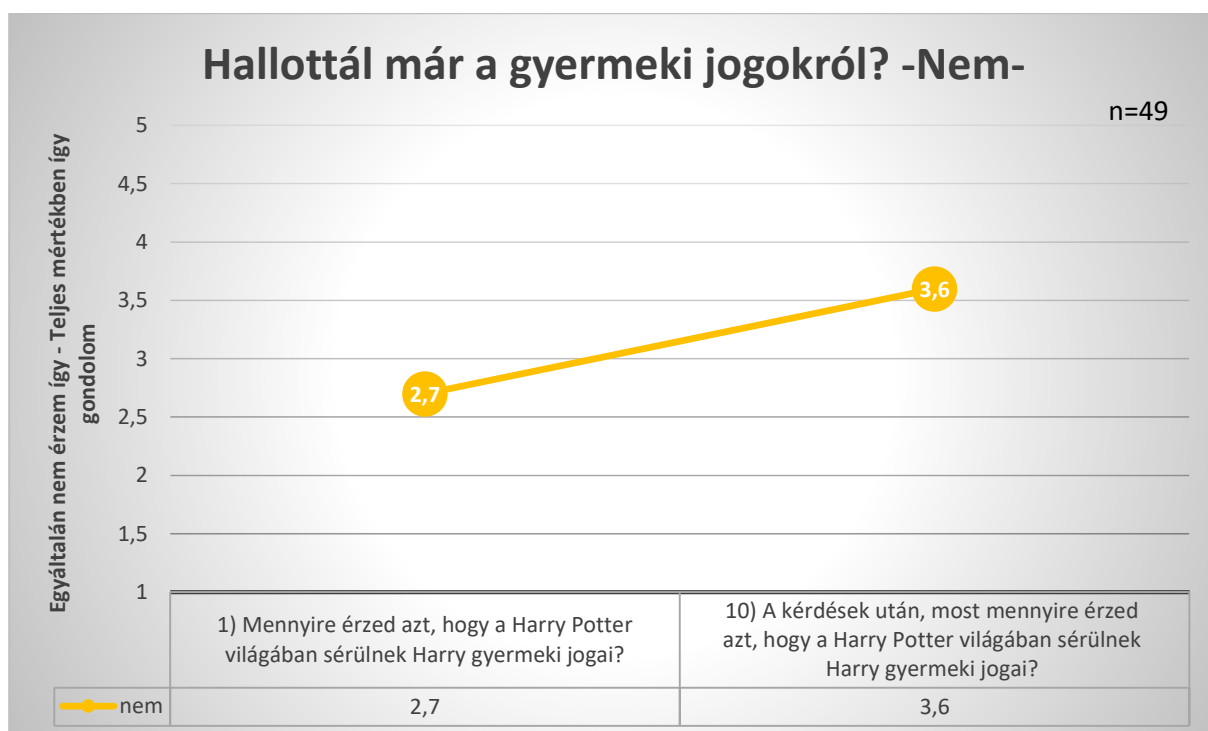
5. ábra: Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai? kérdéspár átlag eredményei azok között, akik nem ismerik a Harry Potter történeteket.

Megállapítható, hogy mindkét esetben nőttek az átlagértékek, tehát a kérdőív végére a kitöltők jobban érezték úgy, hogy sérülnek Harry gyermeki jogai. Várakozásunknak megfelelően, akik ismerték a Harry Potter történeteket nagyobb kezdeti átlagértéket adtak az első kérdésre, mint azok, akik nem ismerték.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a gyermeki jogok előzetes ismeret hogyan befolyásolja a fenti kérdéspárra adott válaszokat. Rászűrtünk tehát arra, hogy azok között, akik arra a kérdésre, hogy „Hallottál már a gyermeki jogokról?” igennel (6. ábra), illetve nemmel (7. ábra) válaszoltak, hogyan alakulnak az átlageredmények.

6. ábra: Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai? kérdéspár átlag eredményei azok között, akik hallottak már a gyermeki jogokról.

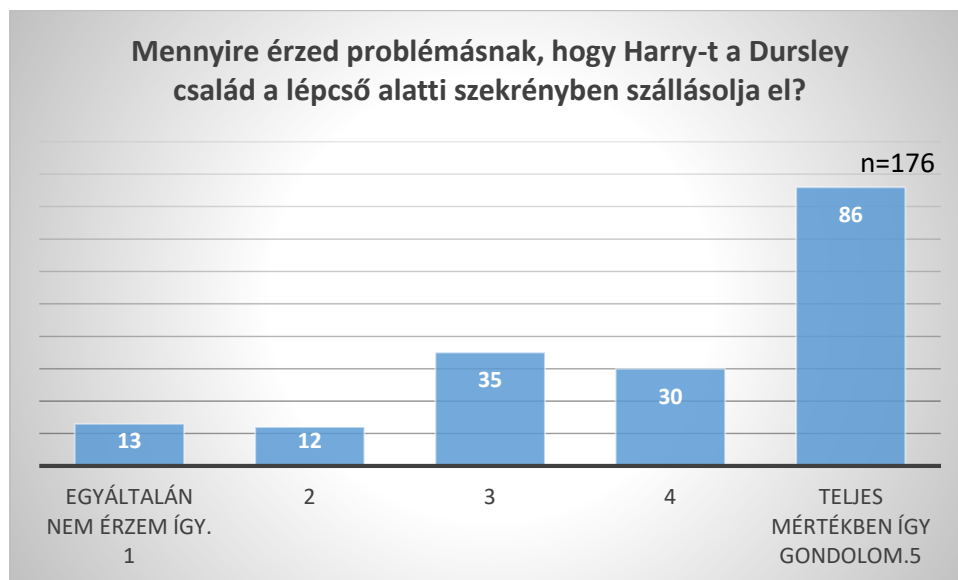
7. ábra: Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki jogai? kérdéspár átlag eredményei azok között, akik nem hallottak még a gyermeki jogokról.

Itt is mindkét esetben megfigyelhető az átlagok emelkedése. Az eredmények itt is alátámasztották előzetes várakozásainkat, hogy akik ismerik a gyermeki jogokat, azok

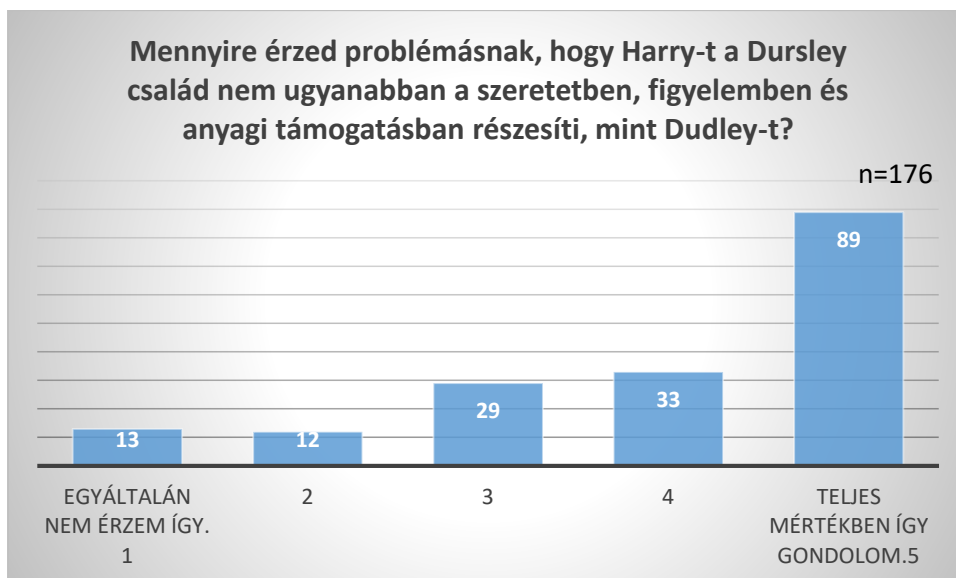
problémásabbnak fogják tartani a Harryvel történeteket (átlag: 3,2), mint azok, akik nem (átlag: 2,7). Viszont meglepő volt, hogy a gyermeki jogokkal foglalkozó pár kérdés elég volt arra, hogy a két csoport átlagértékei „beérjék” egymást (ismeri átlag: 3,7; nem ismeri átlag: 3,6).

Megvizsgálva a történetekből kiragadott egyes szituációkat a következő megállapításokat tehetjük.

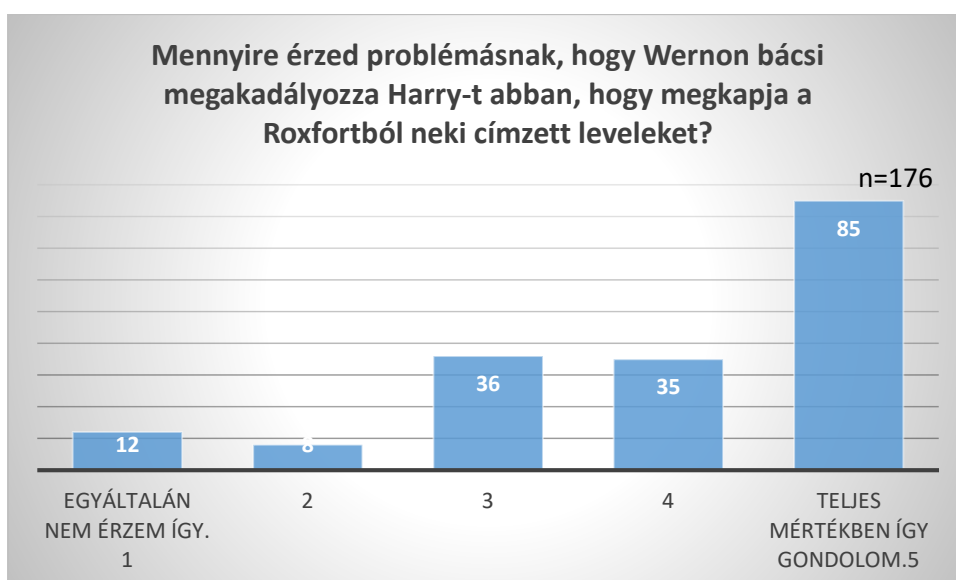
A „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család a lépcső alatti szekrényben szállásolja el?” (8. ábra); „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család nem ugyanabban a szeretetben, figyelemben és anyagi támogatásban részesíti, mint Dudley-t?” (9. ábra); „Mennyire érzed problémásnak, hogy Wernon bácsi megakadályozza Harry-t abban, hogy megkapja a Roxfortból neki címzett levelet?” (10. ábra); „Mennyire érzed problémásnak, hogy a Dursley család eltitkolja Harry elől saját múltját megfosztva így őt attól hogy ismerje családjá történetét, származását?” (11. ábra), illetve a „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry folyamatos zaklatásnak van kitéve iskolatársa részéről és a tanárok nem avatkoznak közbe?” (12. ábra) kérdéseket tartották a legproblémásabbnak a válaszadó diákok. Ebből arra lehet következtetni, hogy a megfelelő bánásmód, a megkülönböztetés tilalma, a magánélet védelme, az identitás tisztelete, és a védelem fontosak a diákok számára.

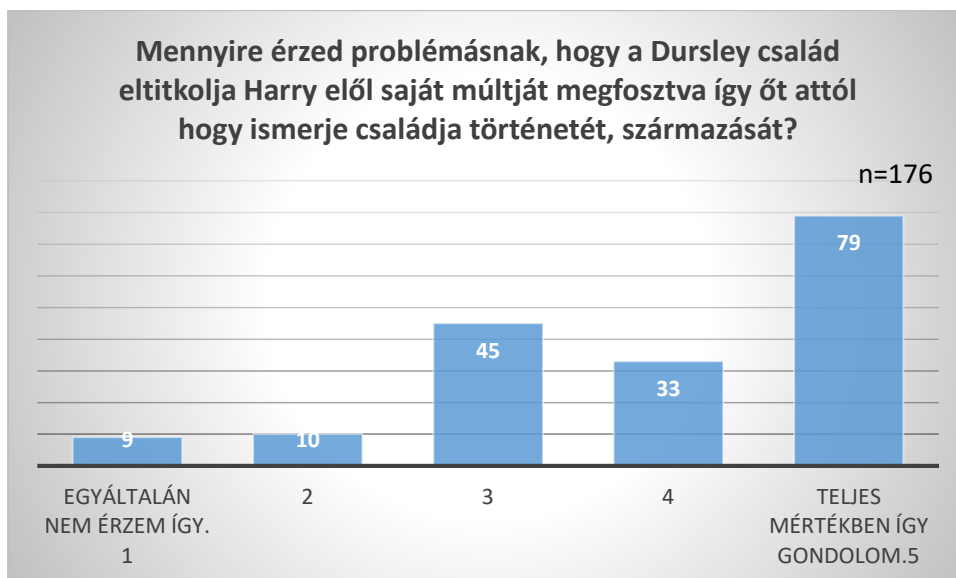
8. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család a lépcső alatti szekrényben szállásolja el? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

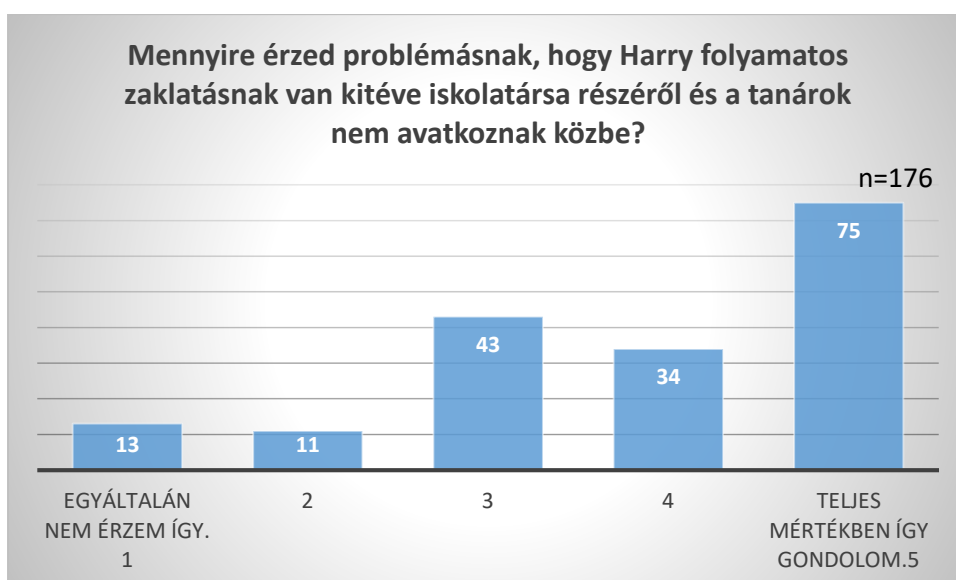
9. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család nem ugyanabban a szeretetben, figyelemben és anyagi támogatásban részesíti, mint Dudley-t? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

10. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Wernon bácsi megakadályozza Harry-t abban, hogy megkapja a Roxfortból neki címzett leveleket? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

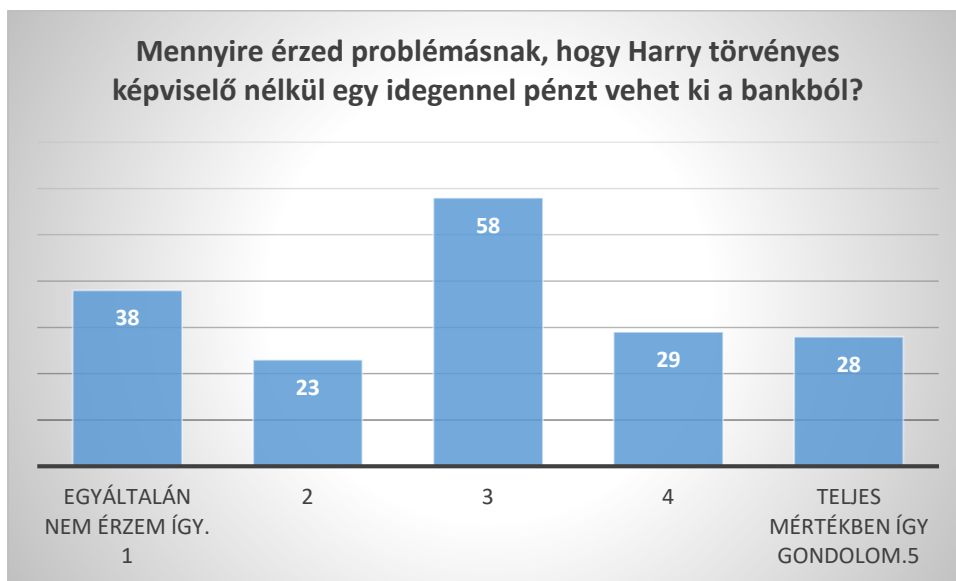
11. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy a Dursley család eltitkolja Harry elől saját múltját megfosztva így őt attól hogy ismerje családjá történetét, származását? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

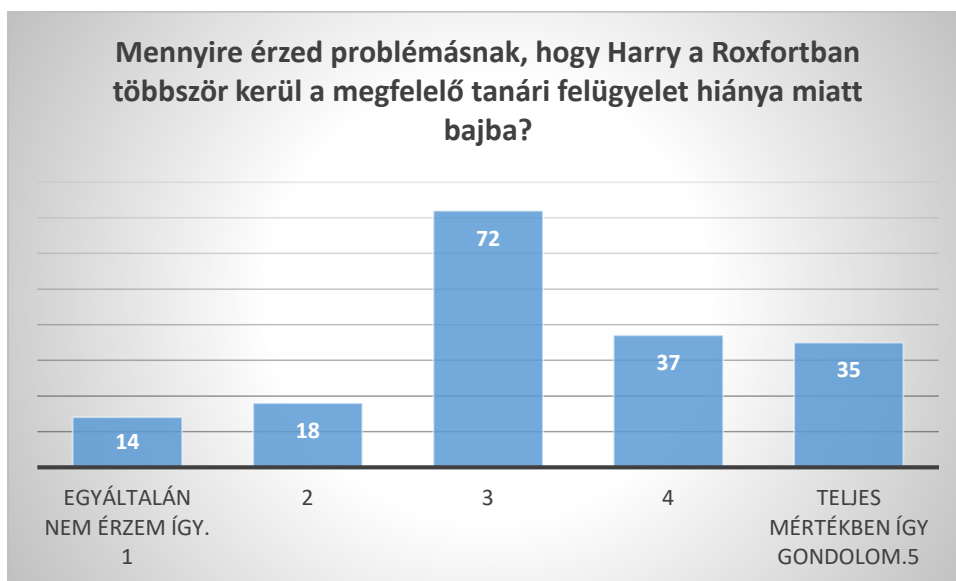
12. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry folyamatos zaklatásnak van kitéve iskolatársa részéről és a tanárok nem avatkoznak közbe? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

A „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry törvényes képviselő nélkül egy idegennel pénzt vehet ki a bankból?” (13. ábra); „Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry a Roxfortban többször kerül a megfelelő tanári felügyelet hiánya miatt bajba?” (14. ábra) és a „Mennyire érzed problémásnak, hogy a Roxfortban a diákok részt vehetnek számunkra potenciálisan életveszélyes sportban?” (15. ábra)” kérdések esetében a válaszadók már sokkal megengedőbbek voltak. Egyébként a dolgozat írói is úgy gondolják, hogy az erőszaktól való védelem egy alapvető dolog kéne, hogy legyen az iskolákban, de mivel a történetekben szereplő iskola egy

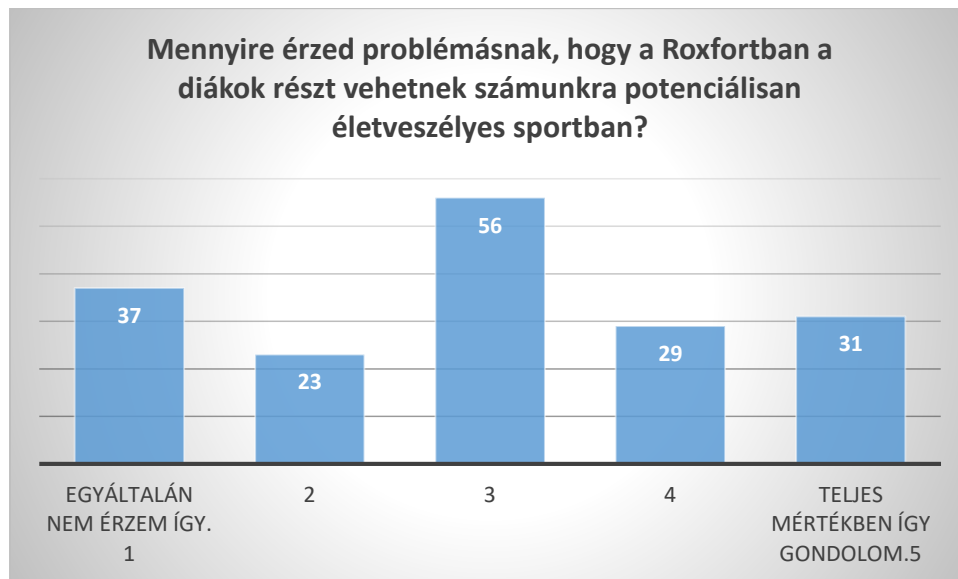
rendkívüli iskola, ahol rendkívüli dolgokat tanítanak ez, egy-kétszer elengedhető. A kérdésben szereplő sportban pedig a diákok az életük kockáztatásával fejlődhetnek mind egyénként mind csapatként. A tény, hogy életveszély közeli helyzetbe is kerülhetnek nem feltétlenül egy rossz dolog. Nyomás alatt gyorsabban fejlődik az ember és ráadásul Madam Pomfrey is végig jelen van az iskolában, mint magasan képzett gyógyító, szóval a gyerekeknek nem eshetett volna komolyabb bántódásuk.

13. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry törvényes képviselő nélkül egy idegennel pénzt vehet ki a bankból? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

14. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry a Roxfortban többször kerül a megfelelő tanári felügyelet hiánya miatt bajba? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

15. ábra: Mennyire érzed problémásnak, hogy a Roxfortban a diákok részt vehetnek számunkra potenciálisan életveszélyes sportban? kérdés válaszainak megoszlása (fő).

Elmondható tehát, hogy a gyermeki jogok tekintetében a vizsgált diákok legkevésbé problémásnak a törvényes, nagykorú képviselő jelenlétének hiányát tartják és azokat a felügyelet nélküli szituációkat tartják, ami valamilyen fejlődési lehetőséget, vagy szórakozást jelent a kiskorúak számára, vagy ahol a veszély elhanyagolható, vagy a lehetséges kár helyreállítható.

Összeségében elmondható az is, hogy az összes szituációs kérdés esetében a leányok átlagértékei magasabbak voltak a fiúkénál, ami arra enged következtetni, hogy a lányok érzékenyebben ebben a kérdésben.

5. ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK

A gyermeki jogok kiemelt fontosságúak kellenek, hogy legyenek a 21. században. Sajnos mi nem találtunk olyan kutatást, ami a gyermeki jogok tudatosságát vizsgálta volna. Viszont összefoglalva elmondható, hogy nekünk sikerült egy olyan eszközt kidolgozni, mellyel tudjuk mérni a diákok jogtudatosságát. Megállapítottuk, hogy a kérdőívünk segíthet ennek a tudatosságnak a növelésében is. Rá tudtunk világítani, mely területeken engedékenyebbek a diákok jogaik tekintetében. Vizsgálatunk ugyan korlátozott és csak átlagszámításokra hagyatkozik, de kiindulásnak megfelelőnek ítéljük. Következő lépésként a kérdőívet más iskolákban is le kívánjuk kérdezni és iskolánkban egy nemzetközi Erasmus pályázat megalapozására is fel szeretnénk használni, ahol több ország iskoláiba juttatnánk el, ezzel nemzetközi összehasonlításban is tudnánk megállapításokat tenni.

6. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Szeretnénk köszönetünk kifejezni a Váci Szakképzési Centrum Petzelt József Technikum és Szakképző Iskola minden diákjának, tanárának és a vezetőségnek, valamint Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen témavezetőnknek, munkánk során nyújtott segítségüket!

7. IRODALOMJEGYZÉK

1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99100064.tv>

(utolsó megtekintés: 2024. 10. 31.)

Dr. Rajzinger Ágnes: Gyermekjogok és jogtudatosítás az oktatásban – az állampolgári jogok országgyűlési biztosának OBH 2096/2008. számú jelentéséről – Fordulópont, 47. szám ISSN:1585-2474 <https://www.fordulopont.hu/fordulo.php?id=58>

(utolsó megtekintés: 2024. 10. 31.)

Hintalovon Alapítvány (2023): Gyermekjogi Jelentés 2022

<https://hintalovon.hu/2023/05/30/egyre-kevesebb-adat-van-es-az-is-egyre-szomorubb-kepet-fest-megjelent-a-2022-es-gyermekjogi-jelentes/>

(utolsó megtekintés: 2024. 10. 31.)

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány (2020): Milyen volt gyerekek lenni 2019-BEN?

KSH (2022): Népszámlálás 2022, végleges adatok, a népesség főbb jellemzői (országos és területi adatok) <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vegleges-adatok/kiadvany/>

(utolsó megtekintés: 2024. 10. 31.)

J. K. Rowling: Harry Potter és a bölcsek köve

Nagy Ádám et al. (2018): Nevelj jedit! - A képzelet pedagógiája, Athenaeum Kiadó, ISBN: 9789632932187

Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (2014): Általános gyermekjogi ismeretek szülőknek és szakembereknek

<https://www.oktbiztos.hu/> (utolsó megtekintés: 2024. 10. 31.)

8. MELLÉKLETEK

A kérdőív:

Jogtudatosság vizsgálata HP világa alapján

Kérlek gondold át az alábbi kérdéseket és válaszolj rájuk őszintén!

* kötelező kérdés

Cím nélküli szakasz

1. Életkorod (pl.: 15 év, 18 év, stb.)? *

2. Nemed? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐

Fiú

☐

Lány

3. Melyik osztályba jársz (pl.: 9V, 10A, stb.)? *

4. Ismered a Harry Potter történeteket? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐

Igen

☐

Nem

5. Hallottál már a gyermeki jogokról? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Igen

☐ Nem

6. 1) Mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában sérülnek Harry gyermeki
* jogai?

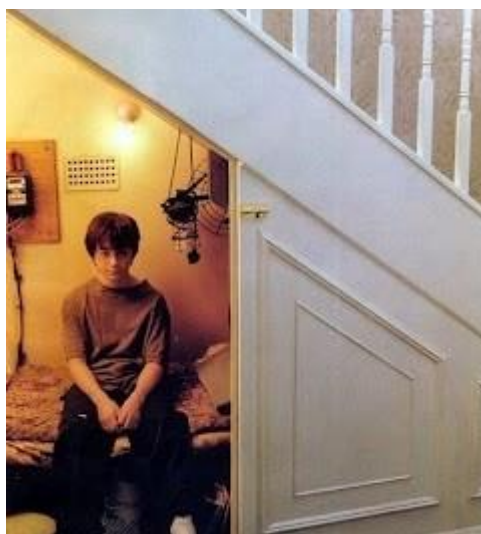
Harry Potter

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom. ☐

7. 2) Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család a lépcső alatti
* szekrényben szállásolja el?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

8. 3) Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry-t a Dursley család nem ugyanabban a szeretetben, figyelemben és anyagi támogatásban részesíti, mint Dudley-t?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

9. 4) Mennyire érzed problémásnak, hogy Wernon bácsi megakadályozza Harry-t
* abban, hogy megkapja a Roxfortból neki címzett leveleket?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

10. 5) Mennyire érzed problémásnak, hogy a Dursley család eltitkolja Harry elől saját múltját megfosztva így őt attól hogy ismerje családjá történetét, származását?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

11. 6) Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry törvényes képviselő nélkül egy idegennel pénzt vehet ki a bankból?

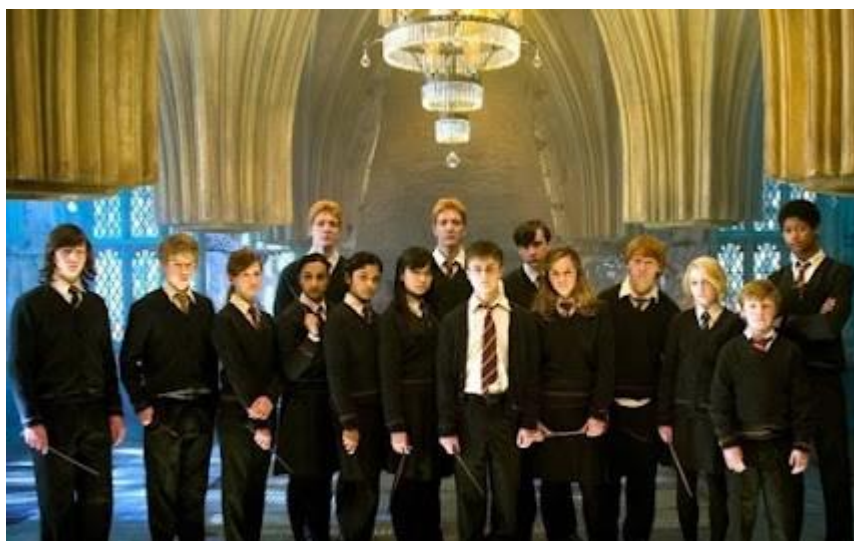

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

12. 7) Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry a Roxfortban többször kerül a
* megfelelő tanári felügyelet hiánya miatt bajba?

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

13. 8) Mennyire érzed problémásnak, hogy Harry folyamatos zaklatásnak van kitéve iskolatársa részéről és a tanárok nem avatkoznak közbe?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

14. 9) Mennyire érzed problémásnak, hogy a Roxfortban a diákok részt vehetnek számunkra potenciálisan életveszélyes sportban?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

15. 10) A kérdések után, most mennyire érzed azt, hogy a Harry Potter világában
* sérülnek Harry gyermeki jogai?

Harry Potter

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Egyáltalán nem érzem így. ☐ Teljes mértékben így gondolom.

16. 11) **Eltekintve a varázsló világtól**, téged ért már hasonló jellegű jogsérelem?
*

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Igen

☐ Nem

17. 12) Jelöld annak a kérdésnek a számát amely szituáció hasonlított hozzá (többet is jelölhetsz)!

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

☐ 2. kérdés nem gyelték oda, hogy biztonságban, jól, vagy jó helyen vagy-e

☐ 3. kérdés nem egyenlő bánásmód miatti hátrányt szenvedtél valakitől

☐ 4. kérdés magánéleted megsértették (leveleid, naplód elolvasása, meggyelték, lefényképeztek titokban)

☐ 5. kérdés korlátozzák, hogy az légy, aki vagy. (névhasználatod, identitásod, szüleid megismerése)

☐ 6. kérdés visszaélve a bizalmaddal valaki kihasználta, vagy lehetősége volt téged megkárosítani

☐ 7. kérdés a felnőttek nem gyelték és nem próbáltak megvédeni bántástól, erőszaktól, balesettől

☐ 8. kérdés osztálytársától elszenvedtél csúfolást, bullying áldozata lettél

☐ 9. kérdés olyan helyzetbe kerültél (oktatás, szabadidő), amikor veszélynek tettek ki felnőttek

Köszönöm válaszaid!

Ezt a tartalmat nem a Google hozta létre, és nem is hagyta azt jóvá.

Google Űrlapok